

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.7.2022
COM(2022) 361 final

2022/0225 (NLE)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Under det senaste året har det förekommit en rad avbrott i gasleveranserna från Ryssland som endast kan förklaras av ett avsiktligt försök att använda energi som ett politiskt vapen. Ryssland har i många år varit EU:s viktigaste gasleverantör. I fjol kom över 40 % av EU:s gasförsörjning från Ryssland. Gasförsörjningen har minskat kontinuerligt sedan kriget inleddes. Rörledningsflödena av gas från Ryssland är mindre än 30 % av genomsnittet för de föregående åren. Tolv medlemsstater har aktiverat den första eller andra krisnivån enligt EU:s gemensamma klassificering. Denna försörjningschock har redan en betydande inverkan på gaspriserna, elpriserna, inflationen, den övergripande finansiella och makroekonomiska stabiliteten i EU och på alla invånare.

Det finns ingen anledning att tro att denna försämring av gasförsörjningen kommer att upphöra. EU står i dag inför realistiska utsikter till att gasleveranserna från Ryssland när som helst kan avbrytas fullständigt och för en längre tid. Vi måste vara förberedda på detta och vidta förebyggande åtgärder för att mildra effekterna av eventuella större försörjningsavbrott.

EU har arbetat ihärdigt med att förbättra den övergripande försörjningstryggheten i unionen under det senaste årtiondet, särskilt genom att fokusera på diversifiering genom utveckling av infrastrukturen och stärka ramen för tryggad gasförsörjning. Även om den nuvarande ramen har utformats med tanke på kortvariga avbrott och extrema väderhändelser – och också hjälpt oss hantera sådana – är den inte tillräcklig för att hantera mycket osäkra försörjningsutsikter och stora varaktiga nedskärningar i leveranserna.

Med tanke på den ökade risken under den kommande vintern har EU under de senaste månaderna avsevärt stärkt sin omedelbara beredskap inför ett sådant stort försörjningsavbrott, genom att fullt ut utnyttja de möjligheter som den nuvarande rättsliga ramen erbjuder, införa åtgärder för att stimulera påfyllning av lagren, inrätta EU:s energiplattform för att stödja diversifiering av gasförsörjningen och, som en del av planen REPowerEU av den 18 maj 2022, tillkännage målet att få ett slut på beroendet av ryska fossila bränslen så snart som möjligt. I sin resolution av den 7 april 2022 begärde Europaparlamentet att en plan skulle läggas fram för fortsatt garanterad energiförsörjning i unionen på kort sikt. EU:s stats- och regeringschefer i Europeiska rådet uppmanade därefter den 31 maj och den 23 juni 2022 till en brådskande förbättring av beredskapen inför eventuella större försörjningsavbrott, i syfte att garantera energiförsörjning till överkomliga priser.

Med tanke på risken för att Ryssland avbryter leveranserna ytterligare och behovet av att EU gemensamt hanterar dessa nya utmaningar är ytterligare minskningar av efterfrågan på gas avgörande för att undvika långtgående negativa konsekvenser för invånarna och ekonomin i EU. Genom den föreslagna förordningen skapas en förbättrad samordningsram för nationella åtgärder för att minska efterfrågan på gas. Den inför också en möjlighet för kommissionen att tillkännage en ny krisnivå i unionen, nämligen ”unionsberedskap”, som utlöser en unionsomfattande skyldighet till obligatorisk minskning av efterfrågan och syftar till att trygga gasförsörjningen. För att förhindra den betydande ekonomiska skada som följer av ytterligare försörjningsavbrott är det avgörande att alla medlemsstater åtar sig att minska efterfrågan på gas, genom åtgärder som de själva väljer, i händelse av en ytterligare försämring av försörjningssituationen som leder till unionsberedskap. Gemensamma och väl samordnade minskningar av efterfrågan kan avsevärt minska risken för att industrier som är

avgörande för EU:s leveranskedjor och EU:s konkurrenskraft inskränks i händelse av ett större försörjningsavbrott. Som anges i meddelandet *Spara gas för en trygg vinter* av den 20 juli 2022 är det mycket billigare för både enskilda och företag att agera nu för att minska efterfrågan snarare än att möta osamordnade inskränkningar senare.

Volymer av den minskning av efterfrågan som är nödvändig för att minska försörjningsavbrottets effekter utan att helt undvika alla negativa effekter bör fastställas med beaktande av de volymer av efterfrågan som kan vara i riskzonen om de ryska gasleveranserna stoppas helt. Dessa volymer kan fördelas mellan alla medlemsstater, på grundval av en jämförelse med deras genomsnittliga förbrukning under de senaste fem åren.

För att undvika de betydande snedvridningar av den inre marknaden som sannolikt kommer att uppstå om medlemsstaterna utan samordning reagerar på ett potentiellt ytterligare avbrott i de ryska leveranserna, är det mycket viktigt att alla medlemsstater så snart som möjligt agerar gemensamt i en anda av solidaritet. Vissa medlemsstater kan vara mer utsatta för effekterna av ett avbrott i de ryska leveranserna än andra, men alla medlemsstater kommer att påverkas negativt och kan bidra till att begränsa den ekonomiska skadan ett sådant avbrott kan medföra. Detta förslag återspeglar därför principen om energisolidaritet, som domstolen nyligen har bekräftat som en grundläggande princip i EU-rätten¹. Medlemsstater som gör allt för att hantera gasbristen på sitt territorium bör ha rätt att fullt ut gynnas av sina grannars energisolidaritet.

Eftersom vissa medlemsstater dock inte har möjlighet att frigöra betydande volymer av rörledningsgas till förmån för unionen, på grund av sin specifika geografiska eller fysiska situation, såsom att de saknar eller har begränsad sammanlänkning via rörledning till andra medlemsstater, innehåller förslaget en möjlighet för dessa medlemsstater att ansöka om begränsning av sin skyldighet till obligatorisk minskning av efterfrågan.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Det föreslagna instrumentet innehåller tillfälliga, proportionella och extraordinära åtgärder. Det kompletterar befintliga berörda EU-initiativ och EU-lagstiftning som säkerställer att invånarnas gasförsörjning är tryggad och att kunderna skyddas mot större avbrott i försörjningen.

Det följer logiskt av befintliga initiativ såsom ”REPowerEU”, förslaget till ett paket om utfasning av fossila bränslen på vätgas- och gasmarknaden² och initiativet ”Spara gas för en trygg vinter”. Det föreslagna initiativet kompletterar till fullo EU:s lagstiftning om tryggad gasförsörjning, som redan har infört en omfattande uppsättning regler för att bättre skydda enskilda och företag mot försörjningsavbrott. Genom förordning (EU) 2017/1938 infördes bland annat krisplaner med hjälp av vilka medlemsstaterna måste förbereda sig för olika krisnivåer och planera åtgärder som kan vidtas i händelse av nationell beredskap. Det finns också solidaritetsmekanismer som säkerställer att medlemsstaterna i händelse av försörjningsavbrott samarbetar över gränserna för att se till att energi tillhandahålls de kunder i en region som behöver det mest. Kommissionens förslag till ett paket för utfasning av fossila

¹ Dom i mål C-848/19 P (Tyskland mot Polen).

² Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, COM(2021) 803 final, förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas (omarbetning), COM(2021) 804 final.

bränslen på vätgas- och gasmarknaden innehåller ytterligare åtgärder för att förbättra beredskapen inför försörjningsavbrott.

Efter den ryska invasionen av Ukraina har EU lagt fram planen REPowerEU i syfte att få ett slut på EU:s beroende av ryska fossila bränslen så snart som möjligt, allra senast 2027. För att uppnå detta innehåller planen REPowerEU åtgärder för energibesparingar och energieffektivitet samt förslag för en snabbare utbyggnad av ren energi för att ersätta fossila bränslen i bostäder, industrin och elproduktionen. I detta sammanhang bygger det föreslagna initiativet på de verktyg som EU redan har till sitt förfogande och är helt förenligt med målen i REPowerEU.

Kommissionens förslag till ett paket för utfasning av fossila bränslen på vätgas- och gasmarknaden³ innehåller ytterligare åtgärder för att förbättra beredskapen inför försörjningsavbrott, i synnerhet genom översyn av förordning (EU) 2017/1938. Genom den nyligen antagna förordning (EU) 2022/1032 om gaslagring⁴ infördes dessutom lagringsskyldigheter till följd av den ryska invasionen av Ukraina, enligt vilka försörjningsbrister och pristoppar kan bero inte bara på att infrastrukturen inte fungerar eller på extrema väderförhållanden utan också på geopolitiska förändringar som leder till mer långvariga eller plötsliga försörjningsavbrott. Lagerpåfyllningsskyldigheterna enligt förordning (EU) 2022/1032 bidrar till att trygga gasförsörjningen under vintern 2022–2023.

De befintliga reglerna för tryggad gasförsörjning är dock inte helt anpassade till försörjningsutmaningar av den typ och storleksordning vi nu står inför, då omedelbar beredskap blir nödvändig för att undvika allvarliga ekonomiska och sociala konsekvenser av större försörjningsavbrott. Den 31 maj och den 23 juni 2022 begärde Europeiska rådet därför i sina slutsatser att förberedelserna för ytterligare avbrott i gasförsörjningen skulle genomföras utan dröjsmål, i synnerhet för att möjliggöra närmare samordning med – och mellan – medlemsstaterna.

Meddelandet *Spara gas för en trygg vinter*, som antogs den 20 juli 2022, beskriver de verktyg som EU redan har tillgång till för en samordnad minskning av efterfrågan och vad mer som behöver göras för att Europa ska vara redo för fullständiga eller partiella avbrott. Det föreslagna initiativet är ett svar på de ökade riskerna till följd av Rysslands krig mot Ukraina och kompletterar fullt ut de befintliga reglerna om försörjningstrygghet. Det innehåller nya regler för samordnad minskning av efterfrågan och inför en ny unionsberedskapsnivå. Kommissionen har redan möjlighet att tillkännage kris på unionsnivå, men för närvarande finns det enligt befintlig lagstiftning ingen möjlighet att tillkännage beredskap på unionsnivå. Den rådande situationen visar dock att en sådan beredskapsnivå kan vara användbar för att säkerställa att alla medlemsstater vidtar nödvändiga förebyggande åtgärder för att undvika en energikris.

Detta förslag till ett instrument – som möjliggör samordnade krisförberedelser genom att införa bättre samordningsregler för minskad efterfrågan och genom att skapa möjlighet att

³ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, COM(2021) 803 final, förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas (omarbetning), COM(2021) 804 final.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1032 av den 29 juni 2022 om ändring av förordningarna (EU) 2017/1938 och (EG) nr 715/2009 vad gäller gaslagring, EUT L 173, 30.6.2022, s. 17.

införa unionsomfattande obligatoriska minskningar av efterfrågan på gas – kompletterar därför de befintliga instrumenten, tryggar försörjningstryggheten för gas och säkerställer samordning mellan åtgärder för att minska efterfrågan i hela EU.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är en extraordinär åtgärd som är avsedd att tillämpas under en begränsad tid och som är förenlig med en bredare uppsättning initiativ som ska stärka unionens energiresiliens och förbereda den inför eventuella krissituationer. Förslaget är också helt förenligt med konkurrens- och marknadsreglerna, eftersom fungerande gränsöverskridande energimarknader är avgörande för att säkerställa försörjningstryggheten vid försörjningsbrist. Lämpliga regler i förslaget säkerställer att nationella åtgärder inte hämmar konkurrensen eller äventyrar den inre marknadens integritet. I och med att det föreskriver mer samordnade efterfrågeminskningar ligger det också i linje med kommissionens mål enligt den gröna given.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för detta instrument är artikel 122.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*).

Den rådande gasleveransbristen utgör ett allvarligt försörjningsproblem på energiområdet i enlighet med artikel 122. EU:s stats- och regeringschefer och kommissionen har identifierat ett akut behov av att vidta ytterligare åtgärder för mer samordnade insatser redan under sommarmånaderna för att vara bättre förberedda på eventuella ytterligare gasavbrott i vinter. Åtgärderna enligt instrumentet gör det möjligt för alla medlemsstater att på ett samordnat sätt förbereda sig på eventuella ytterligare leveransbrister. Det är därför motiverat att basera det föreslagna instrumentet på artikel 122.1 i EUF-fördraget.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

De planerade åtgärderna i detta initiativ är helt i linje med subsidiaritetsprincipen. På grund av omfattningen och de betydande effekterna av ytterligare nedskärningar i gasförsörjningen från Rysslands sida finns det ett behov av åtgärder på EU-nivå. En samordnad ansats genom unionsomfattande minskning av efterfrågan, i en anda av solidaritet, är nödvändig för att minimera risken för potentiella större avbrott under vintermånaderna, då gasförbrukningen är större och medlemsstaterna delvis måste förlita sig på den gas som lagras under injiceringssäsongen.

Med tanke på att gasförsörjningskrisen saknar motstycke och har gränsöverskridande effekter, samt på att EU:s inre energimarknad är mycket integrerad, är det motiverat med åtgärder på unionsnivå eftersom medlemsstaterna inte på egen hand på ett tillräckligt effektivt och samordnat sätt kan avhjälpa risken för allvarliga ekonomiska svårigheter till följd av prisökningar eller betydande försörjningsavbrott. Endast EU-åtgärder som motiveras av en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna kan säkerställa att försörjningsavbrott inte leder till bestående skada för invånarna och ekonomin.

På grund av åtgärdens omfattning och effekter kan den uppnås bättre på unionsnivå, varför unionen får vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen.

- **Proportionalitetsprincipen**

Initiativet överensstämmer med proportionalitetsprincipen. Det omfattas av tillämpningsområdet för artikel 122.1 i EUF-fördraget. De politiska åtgärderna står i proportion till de fastställda problemens omfattning och art och till uppnåendet av de fastställda målen.

Med tanke på den extraordinära geopolitiska situationen och det betydande hotet för invånarna och EU:s ekonomi finns det ett tydligt behov av samordnade åtgärder. Förslaget går därmed inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de mål som fastställs i detta instrument. De föreslagna åtgärderna anses vara proportionerliga och bygger i möjligaste mån på befintliga ansatser, såsom de befintliga krisnivåer och krisplaner som upprättats i enlighet med förordning (EU) 2017/1938.

I detta förslag fastställs det resultat man i slutändan vill uppnå, i form av en process för att fastställa en rättsligt bindande energiminskningsskyldighet för medlemsstaterna, samtidigt som medlemsstaterna ges full frihet att välja de effektivaste sätten att uppfylla en sådan skyldighet i enlighet med sina nationella särdrag och de åtgärder som redan föreskrivs i de nationella krisplanerna.

- **Val av instrument**

Med beaktande av energikrisens dimensioner och omfattningen av dess sociala, ekonomiska och finansiella effekter anser kommissionen det lämpligt att agera genom en förordning med allmän räckvidd som är direkt och omedelbart tillämplig. Detta skulle leda till en snabb, enhetlig och unionsomfattande samarbetsmekanism.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

På grund av förslagets politiskt känsliga karaktär och det brådskande behovet av att utarbeta förslaget så att rådet hinner anta det i tid kunde inget samråd med berörda parter genomföras.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget förväntas inte få några negativa konsekvenser för de grundläggande rättigheterna. Åtgärderna enligt detta instrument kommer inte att påverka rättigheterna för kunder som kategoriseras som skyddade enligt förordning (EU) 2017/1938, vilket inbegriper alla hushållskunder. Instrumentet kommer att göra det möjligt att minska riskerna med gasbrist som annars skulle få stora konsekvenser för ekonomin och samhället.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta förslag kräver inga ytterligare anslag från EU:s budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

Ej tillämpligt.

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING**om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 122.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Ryska federationen – unionens viktigaste externa gasleverantör – har inlett en militär aggression mot Ukraina, som är en avtalsslutande part i energigemenskapen. Upptrappningen av den ryska militära aggressionen mot Ukraina sedan februari 2022 har lett till att gasleveranserna har minskat markant, i ett avsiktligt försök att använda gas som ett politiskt vapen. Rörledningsflödena av gas från Ryssland via Belarus har upphört och leveranserna via Ukraina har stadigt minskat. De totala flödena från Ryssland är nu mindre än 30 % av genomsnittet för perioden 2016–2021. Denna minskning av utbudet har lett till rekordhöga och volatila energipriser, vilket bidrar till inflation och skapar en risk för ytterligare ekonomisk nedgång i Europa.
- (2) Mot denna bakgrund lade unionen fram planen REPowerEU den 18 maj 2022⁵ i syfte att få ett slut på unionens beroende av ryska fossila bränslen så snart som möjligt, allra senast 2027. För att uppnå detta innehåller planen REPowerEU åtgärder för energibesparingar och energieffektivitet samt förslag för en snabbare utbyggnad av ren energi för att ersätta fossila bränslen i bostäder, industrin och elproduktionen.
- (3) Unionen har vidtagit ytterligare åtgärder för att öka sin beredskap mot avbrott i gasförsörjningen. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1032⁶ antogs för att säkerställa att de underjordiska lagren fylls på inför den kommande vintern.
- (4) Kommissionen gjorde dessutom ingående översyner av alla nationella krisplaner i februari och maj 2022 och har också genomfört ingående övervakning av försörjningstryggheten. De åtgärder som vidtagits sedan februari 2022 har utformats för att det ska vara möjligt att fasa ut all rysk gas fram till 2027 och för att minska riskerna vid ytterligare större avbrott i försörjningen.
- (5) Den senaste tidens eskalering av avbrotten i gasleveranserna från Ryssland pekar dock på en betydande risk för att de ryska gasleveranserna på ett plötsligt och ensidigt sätt kan komma att fullständigt upphöra inom en snar framtid. Unionen bör därför förutse en sådan risk och i en anda av solidaritet förbereda sig för risken att gasleveranserna

⁵ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: *Planen REPowerEU*, COM(2022) 230 final.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1032^[1] av den 29 juni 2022 om ändring av förordningarna (EU) 2017/1938 och (EG) nr 715/2009 vad gäller gaslagring, EUT L 173, 30.6.2022, s. 17.

från Ryssland när som helst upphör helt. Det krävs omedelbara proaktiva åtgärder för att föregripa ytterligare störande åtgärder och stärka unionens motståndskraft mot framtida chocker. Genom samordnade åtgärder på unionsnivå går det att undvika att ett eventuellt avbrott i gasförsörjningen gör allvarlig skada för ekonomin och invånarna.

- (6) Den nuvarande rättsliga ramen för tryggad gasförsörjning i förordning (EU) 2017/1938⁷ beaktar inte i tillräcklig utsträckning avbrott i en större gasleverantörs försörjning vilka varar längre än 30 dagar. Eftersom det saknas en rättslig ram för sådana avbrott finns det en risk för att medlemsstaterna vidtar åtgärder utan samordning, vilket kan hota försörjningstryggheten i angränsande medlemsstater och lägga ytterligare bördor på industrin och konsumenterna i unionen.
- (7) I sin resolution av den 7 april 2022 om slutsatserna från Europeiska rådets möte av den 24–25 mars 2022 begärde Europaparlamentet att en plan skulle läggas fram för fortsatt garanterad energiförsörjning för unionen på kort sikt. Vid sina möten den 31 maj och den 23 juni 2022 bad Europeiska rådet kommissionen att lägga fram förslag för att utan dröjsmål förbättra beredskapen inför eventuella större försörjningsavbrott, i syfte att garantera energiförsörjning till överkomliga priser.
- (8) Enligt artikel 122.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får rådet på förslag av kommissionen i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till den ekonomiska situationen, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor, särskilt på energiområdet. Risken för att de ryska gasleveranserna upphör fullständigt före årets slut enligt beskrivningen ovan utgör just en sådan situation.
- (9) Med tanke på den överhängande risken för avbrott i gasleveranserna till unionen bör medlemsstaterna vidta åtgärder nu för att minska sin efterfrågan inför vintersäsongen. En sådan frivillig minskning av efterfrågan skulle bidra märkbart till att fylla lagren så att de inte är tömda i slutet av vintern, vilket skulle göra det möjligt att klara av eventuella köldknäppar i februari och mars 2023 och göra det lättare att fylla lagren för att säkerställa en tillräcklig försörjningstrygghet för vintern 2023–2024. En minskad efterfrågan på gas bidrar också till att säkerställa ett tillräckligt utbud och driva ner priserna, vilket gynnar konsumenterna i unionen. Åtgärder som vidtas på unionsnivå för att minska efterfrågan skulle därför gynna alla medlemsstater genom att minska risken för mer betydande inverkan på deras ekonomier.
- (10) Volymen av den rekommenderade minskningen av efterfrågan bör fastställas med beaktande av de volymer av gasefterfrågan som skulle riskera att inte levereras vid ett fullständigt avbrott i de ryska gasleveranserna. Minskningens volym bör fördelas mellan alla medlemsstater, på grundval av en jämförelse med deras genomsnittliga förbrukning under de senaste fem åren.
- (11) I syfte att snabbt hantera de specifika utmaningarna med den pågående och förväntade allvarliga förvärringen av gasförsörjningsbristerna och undvika snedvridningar mellan medlemsstaterna, bör kommissionen ges befogenhet att – efter samråd med de berörda riskgrupperna och den grupp för samordning av gasförsörjningen som inrättades genom förordning (EU) 2017/1938, och med beaktande av eventuella synpunkter som medlemsstaterna uttryckt i det sammanhanget – tillkännage unionsberedskap, om

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1938 av den 25 oktober 2017 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas och om upphävande av förordning (EU) nr 994/2010.

åtgärderna för frivillig minskning av efterfrågan visar sig vara otillräckliga för att hantera risken för en allvarlig försörjningsbrist. Tre eller flera behöriga myndigheter i medlemsstater som har tillkännagett nationell beredskap bör ges möjlighet att begära att kommissionen tillkännager unionsberedskap.

- (12) Unionsberedskapen bör fungera som en unionsspecifik krisnivå som utlöser obligatorisk minskning av efterfrågan. Den bör inte ha rättslig inverkan på de nationella krisnivåerna enligt artikel 11.1 i förordning (EU) 2017/1938. Det är möjligt att frivilliga åtgärder inte i sig räcker till för att säkerställa försörjningstryggheten och marknadens funktion. Därför bör ett nytt instrument inrättas som gör det möjligt att kräva att alla medlemsstater minskar efterfrågan på gas. Det bör kunna tas i bruk i tillräckligt god tid före hösten. När unionsberedskap har tillkännagetts bör alla medlemsstater vara skyldiga att minska sin gasförbrukning inom en i förväg fastställd period. Volymen av den nödvändiga minskningen av efterfrågan bör fastställas med beaktande av de volymer av gasefterfrågan som kan vara i riskzonen vid ett fullständigt avbrott i de ryska gasleveranserna och med full hänsyn till frivillig minskning av efterfrågan som redan uppnåtts under samma period. Minskningens volym kan fördelas mellan alla medlemsstater, på grundval av en jämförelse med deras genomsnittliga förbrukning under de senaste fem åren. Volymen och varaktigheten för skyldigheten till obligatorisk minskning av efterfrågan bör fastställas även med hänsyn till den fyllnadsnivå som rapporterats i enlighet med artikel 6d.1 i förordning (EU) 2017/1938, utvecklingen i fråga om diversifiering av gaskällor, inbegripet LNG-leveranser, samt utvecklingen av utbytbarheten mellan bränslen i unionen.
- (13) Med tanke på de betydande snedvridningar av den inre marknaden som sannolikt kommer att uppstå om medlemsstaterna utan samordning reagerar på ett potentiellt eller faktiskt ytterligare avbrott i de ryska leveranserna, är det mycket viktigt att alla medlemsstater minskar sin efterfrågan på gas i en anda av solidaritet. Alla medlemsstater bör därför uppnå samma mål för frivillig och obligatorisk minskning. Även om vissa medlemsstater kan vara mer utsatta för effekterna av ett avbrott i de ryska leveranserna än andra, kommer alla medlemsstater att påverkas negativt och kan bidra till att begränsa den ekonomiska skadan av ett sådant avbrott, om det så sker i form av att frigöra ytterligare volymer av gas i rörledning eller LNG-last som kan användas av medlemsstater med betydande gasunderskott, i form av den positiva effekt på gaspriserna som en minskning av efterfrågan sannolikt kommer att ha eller i form av att undvika marknadssnedvridningar genom osamordnade och motstridiga minskningsåtgärder. Denna förordning återspeglar därför principen om energisolidaritet, som domstolen nyligen har bekräftat som en grundläggande princip i EU-rätten⁸.
- (14) Vissa medlemsstater har dock inte möjlighet att frigöra betydande volymer av rörledningsgas till förmån för andra medlemsstater, på grund av sin specifika geografiska eller fysiska situation, såsom att de saknar eller har begränsad sammanlänkning via rörledning till andra medlemsstater. Dessa medlemsstater bör därför ha möjlighet att be om ett partiellt undantag från skyldigheten till obligatorisk minskning av efterfrågan. När kommissionen kontrollerar villkoren för tillämpning av undantaget bör den ta hänsyn till om medlemsstaten i fråga utnyttjar sina gassammanlänkningsfullt ut och använder sina LNG-anläggningar i största möjliga utsträckning för att omdirigera gas till andra medlemsstater, i en anda av solidaritet.

⁸ Dom i mål C-848/19 P (Tyskland mot Polen).

Kommissionen bör också övervaka den totala gasförbrukningen samt användningen av sammanlänkningar och LNG-anläggningar.

- (15) Medlemsstaterna bör fritt kunna välja lämpliga åtgärder för att uppnå den obligatoriska minskningen av efterfrågan. När medlemsstaterna fastställer lämpliga åtgärder för att minska efterfrågan och prioriterar kundgrupper bör de använda sig av de åtgärder som anges i meddelandet *Spara gas för en trygg vinter* av den 20 juli 2022. Medlemsstaterna bör särskilt överväga ekonomiskt effektiva åtgärder såsom auktioner eller anbudssystem, genom vilka de kan stimulera minskad konsumtion på ett ekonomiskt effektivt sätt. De åtgärder som vidtas på nationell nivå kan också omfatta ekonomiska incitament eller kompensation till berörda marknadsaktörer.
- (16) Alla åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att uppnå den obligatoriska minskningen av efterfrågan bör vara nödvändiga, tydligt definierade, transparenta, proportionella, icke-diskriminerande och kontrollerbara, och bör inte i onödan snedvrida konkurrensen, hindra att den inre gasmarknaden fungerar som den ska eller äventyra försörjningstryggheten för gas i andra medlemsstater eller i unionen. Med tanke på att icke-marknadsbaserade åtgärder, såsom de som nämns i bilaga VIII till förordning (EU) 2017/1938, kan vara särskilt skadliga för försörjningstryggheten för gas och den inre marknaden, bör medlemsstaterna förlita sig på marknadsbaserade åtgärder. Det är också nödvändigt att beakta skyddade kunders intresse av att garanteras oavbruten gasförsörjning.
- (17) För att säkerställa att åtgärder för att minska efterfrågan genomförs på ett samordnat sätt bör medlemsstaterna upprätta regelbundet samarbete inom varje riskgrupp som fastställs i bilaga I till förordning (EU) 2017/1938. Medlemsstaterna får komma överens om de samordningsåtgärder som är bäst lämpade i en viss region. Kommissionen och gruppen för samordning av gasförsörjningen bör kunna få en överblick över de nationella åtgärder som medlemsstaterna genomfört och utbyta bästa praxis för samordning av åtgärder inom riskgrupperna. Medlemsstaterna bör också använda andra organ för att samordna sina åtgärder när så är lämpligt, t.ex. vid möten mellan generaldirektörerna för de nationella energiministerierna.
- (18) För att säkerställa att de nationella krisplanerna återspeglar den frivilliga eller obligatoriska minskning av efterfrågan som fastställs i denna förordning bör den behöriga myndigheten i varje medlemsstat vidta nödvändiga åtgärder för att uppdatera den nationella krisplanen senast den 31 september 2022. Uppdateringen av den nationella krisplanen bör ange hur de åtgärder som föreslås i meddelandet *Spara gas för en trygg vinter* av den 20 juli 2022 har använts. Med tanke på den begränsade tidsramen för uppdateringen bör samordningsförfarandena enligt artikel 8.6–8.11 i förordning (EU) 2017/1938 inte tillämpas. Medlemsstaterna bör dock samråda med andra medlemsstater om uppdateringen av krisplanerna. Kommissionen bör sammankalla gruppen för samordning av gasförsörjningen, riskgrupperna eller andra berörda organ för att diskutera potentiella frågor som rör åtgärder för att minska efterfrågan.
- (19) Regelbunden och ändamålsenlig övervakning och rapportering är viktiga för att bedöma medlemsstaternas framsteg med att genomföra åtgärderna för frivillig och obligatorisk minskning av efterfrågan, och för att mäta åtgärdernas sociala och ekonomiska inverkan liksom hur de påverkar sysselsättningen. Varje medlemsstats behöriga myndighet eller en annan enhet som utsetts av medlemsstaten bör övervaka den minskning av efterfrågan som uppnåtts på dess territorium och regelbundet

rapportera resultaten till kommissionen. Gruppen för samordning av gasförsörjningen bör bistå kommissionen i övervakningen av skyldigheterna att minska efterfrågan.

- (20) För att hindra betydande ekonomisk skada för unionen som helhet är det viktigt att varje medlemsstat minskar sin efterfrågan i beredskapsfasen. Detta kommer att säkerställa att gasen räcker till för alla, även under vintern. Minskningen av efterfrågan runtom i unionen är därmed ett uttryck för solidaritetsprincipen, som fastställs i fördraget. Det är därför också motiverat att kommissionen strikt övervakar att medlemsstaterna genomför de obligatoriska minskningarna av efterfrågan. Om kommissionen upptäcker en risk för att en medlemsstat kanske inte kan uppfylla skyldigheten till obligatorisk minskning av efterfrågan i enlighet med artikel 5, bör kommissionen ha befogenhet att begära att medlemsstaten lämnar in en plan med strategin och åtgärderna för hur skyldigheten till obligatorisk minskning av efterfrågan faktiskt ska uppfyllas. Medlemsstaten bör ta vederbörlig hänsyn till kommissionens eventuella kommentarer och förslag om planen.
- Eftersom solidaritetsprincipen ger varje medlemsstat rätt att få stöd av angränsande medlemsstater under vissa omständigheter, bör medlemsstater som kan komma att begära sådant stöd också agera i en anda av solidaritet när det gäller att minska sin inhemska efterfrågan på gas. När medlemsstaterna begär en solidaritetsåtgärd enligt artikel 13 i förordning (EU) 2017/1938 bör de därför ha genomfört alla lämpliga åtgärder för att minska efterfrågan på gas. Kommissionen bör ges befogenhet att begära att den medlemsstat som begär en solidaritetsåtgärd lämnar in en plan med åtgärder för hur eventuella ytterligare minskningar av efterfrågan på gas ska uppnås. Vederbörlig hänsyn bör tas till kommissionens eventuella kommentarer om planen.
- (21) Kommissionen bör regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om genomförandet av denna förordning.
- (22) Med tanke på den överhängande fara för försörjningstryggheten för gas som den ryska militära aggressionen mot Ukraina medför bör denna förordning träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts.
- (23) På grundval av tillgänglig information kommer det sannolikt att finnas en risk för allvarliga avbrott i gasförsörjningen till unionen under åtminstone de kommande två vintersäsongerna. Denna förordning bör därför gälla i två år efter ikraftträdandet. I slutet av första tillämpningsåret för denna förordning bör kommissionen rapportera till rådet om hur den fungerar och, om så är lämpligt, föreslå att dess giltighet förlängs.
- (24) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva utan snarare på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll och tillämpningsområde

I denna förordning fastställs regler för att hantera en situation med allvarliga problem med gasförsörjningen, i syfte att i en anda av solidaritet trygga EU:s gasförsörjning. Bestämmelserna omfattar förbättrad samordning, övervakning och rapportering om nationella åtgärder för att minska efterfrågan på gas och en möjlighet för kommissionen att tillkännage

den specifika krisnivån unionsberedskap, vilket utlöser en obligatorisk unionsomfattande skyldighet att minska efterfrågan.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- (1) *behörig myndighet*: en nationell statlig myndighet eller nationell tillsynsmyndighet som har utsetts av en medlemsstat för att säkerställa genomförandet av de åtgärder som föreskrivs i förordning (EU) 2017/1938.
- (2) *unionsberedskap*: en unionsspecifik krisnivå som utlöser en obligatorisk minskning av efterfrågan och som inte är kopplad till någon av krisnivåerna i artikel 11.1 i förordning (EU) 2017/1938.

Artikel 3

Frivillig minskning av efterfrågan

Medlemsstaterna ska göra sitt yttersta för att mellan den 1 augusti 2022 och den 31 mars 2023 minska sin nationella gasförbrukning med minst 15 % jämfört med den genomsnittliga förbrukningen mellan den 1 augusti och den 31 mars under de fem år som föregår denna förordnings ikraftträdande (*frivillig minskning av efterfrågan*). Artiklarna 6, 7 och 8 ska tillämpas på dessa åtgärder för frivillig minskning av efterfrågan.

Artikel 4

Kommissionens tillkännagivande av unionsberedskap

1. Kommissionen får tillkännage unionsberedskap endast när det finns en betydande risk för allvarlig gasbrist eller en exceptionellt hög efterfrågan på gas och åtgärderna i artikel 3, enligt vad som rapporterats i enlighet med artikel 8, inte är tillräckliga och detta leder till en betydande försämring av gasförsörjningssituationen i unionen, men marknaden fortfarande kan hantera detta avbrott utan att behöva tillgripa icke marknadsbaserade åtgärder.
2. Kommissionen får, efter samråd med de berörda riskgrupperna, såsom de fastställs i bilaga I till förordning (EU) 2017/1938, och gruppen för samordning av gasförsörjningen med beaktande av eventuella synpunkter som medlemsstaterna har uttryckt i det sammanhanget, tillkännage unionsberedskap på eget initiativ eller på begäran av minst tre behöriga myndigheter som har tillkännagett en nationell beredskapsnivå i enlighet med artikel 11.1 i förordning (EU) 2017/1938.
3. När kommissionen efter en bedömning anser att de underliggande grunderna för unionsberedskapen inte längre motiverar tillkännagivandet av unionsberedskap ska den, efter samråd med de berörda riskgrupperna, såsom de fastställs i bilaga I till förordning (EU) 2017/1938 och gruppen för samordning av gasförsörjningen, med beaktande av eventuella synpunkter som medlemsstaterna uttryckt i det sammanhanget, tillkännage att unionsberedskapen och skyldigheterna enligt artikel 5 har upphört.

Artikel 5

Obligatorisk minskning av efterfrågan vid unionsberedskap

1. När kommissionen tillkännager unionsberedskap ska varje medlemsstat minska sin förbrukning av naturgas i enlighet med den metod som anges i punkt 2 (*obligatorisk minskning av efterfrågan*).
2. För tillämpningen av obligatorisk minskning av efterfrågan ska, under hela tiden som unionsberedskapen gäller, den totala förbrukningen av naturgas i varje medlemsstat under en period från och med den 1 augusti varje år till och med den 31 mars följande år (*genomförandeperiod*) minskas med minst 15 % jämfört med den medlemsstatens genomsnittliga förbrukning under perioden mellan den 1 augusti och den 31 mars (*jämförelseperiod*) under de fem år som föregår denna förordnings ikraftträdande. Eventuella frivilliga minskningar av efterfrågan som medlemsstater uppnått under genomförandeperioden innan beredskapen tillkännages ska beaktas för den obligatoriska minskningen av efterfrågan.
3. Medlemsstater får begära att den obligatoriska minskningen av efterfrågan begränsas med högst 5 %, förutsatt att de kan påvisa att de på grund av avsaknad av eller begränsad sammanlänkning med andra medlemsstater inte i betydande utsträckning kan bidra till att öka den direkta eller indirekta gasförsörjningen till andra medlemsstater.
4. Medlemsstater som begär ett undantag från den obligatoriska minskningen av efterfrågan enligt punkt 3 ska lämna in bevis på att deras kapacitet för sammanlänkning med andra medlemsstater eller deras inhemska LNG-infrastruktur används i största möjliga utsträckning för att omdirigera gas till andra medlemsstater.
5. Innan kommissionen beslutar om begäran om en begränsad obligatorisk minskning av efterfrågan ska den samråda med gruppen för samordning av gasförsörjningen, riskgrupperna och, om så är lämpligt, andra berörda organ.
6. Kommissionen ska besluta om begäran senast inom två månader efter att ha mottagit all relevant information från medlemsstaten.
7. Artiklarna 6, 7 och 8 ska tillämpas på åtgärder för obligatorisk minskning av efterfrågan.

Artikel 6

Åtgärder för att minska efterfrågan

1. Medlemsstaterna ska fritt kunna välja lämpliga åtgärder för att minska efterfrågan. Åtgärderna ska vara tydligt definierade, transparenta, proportionella, icke-diskriminerande och kontrollerbara. När medlemsstaterna väljer ut åtgärderna ska de ta hänsyn till de principer som fastställs i förordning (EU) 2017/1938. Åtgärderna ska framför allt
 - a) inte snedvrider konkurrensen på ett otillbörligt sätt, hindra den inre marknaden för gas från att fungera korrekt eller äventyra försörjningstryggheten för gas i andra medlemsstater eller i unionen,
 - b) vara marknadsbaserade,
 - c) säkerställa oavbruten gasförsörjning till skyddade kunder eller andra kundgrupper i enlighet med artiklarna 2.5 och 7 i förordning (EU) 2017/1938.

2. När medlemsstaterna vidtar åtgärder för att minska efterfrågan ska de prioritera åtgärder som påverkar icke-skyddade kunder på grundval av objektiva och transparenta kriterier som beaktar deras ekonomiska betydelse, liksom bland annat följande:
 - a) Ett avbrotts inverkan på leveranskedjor som är avgörande för samhället.
 - b) De eventuella negativa effekterna i andra medlemsstater, särskilt på leveranskedjorna i sektorer i senare led som är avgörande för samhället.
 - c) Potentiella långvariga skador på industrianläggningar.
 - d) Möjligheterna att minska förbrukningen och ersätta produkter i unionen.
3. När medlemsstaterna beslutar om åtgärder för att minska efterfrågan ska de överväga åtgärder för att minska gas som förbrukas i elsektorn, åtgärder för att uppmuntra bränslebyte i industrin, nationella informationskampanjer, riktade skyldigheter att minska uppvärmning och kylning samt marknadsbaserade åtgärder för att främja byte till andra bränslen och minska förbrukningen inom industrin.

Artikel 7

Samordning av åtgärder för att minska efterfrågan

1. För att säkerställa lämplig samordning av åtgärder för frivillig och obligatorisk minskning av efterfrågan enligt artiklarna 3 och 5 ska medlemsstaterna samarbeta med varandra inom var och en av de berörda riskgrupperna.
2. Den behöriga myndigheten i varje medlemsstat ska uppdatera sin nationella krisplan som upprättats i enlighet med artikel 8 i förordning (EU) 2017/1938 senast den [31 september 2022] för att återspegla frivilliga minskningar av efterfrågan. Varje medlemsstat ska också uppdatera sin nationella krisplan, i tillämpliga fall, vid tillkännagivande av unionsberedskap enligt artikel 4. Artikel 8.6–8.10 i förordning (EU) 2017/1938 ska inte tillämpas på de uppdateringar av de nationella krisplanerna som görs i enlighet med denna punkt.
3. Medlemsstaterna ska samråda med kommissionen och de berörda riskgrupperna innan de antar de reviderade krisplanerna. Kommissionen får kalla till möten i gruppen för samordning av gasförsörjningen och riskgrupperna med beaktande av eventuella synpunkter som medlemsstaterna har uttryckt i detta sammanhang, för att diskutera frågor som rör de nationella åtgärderna för att minska efterfrågan.

Artikel 8

Övervakning och efterlevnadskontroll

1. Den behöriga myndigheten i varje medlemsstat ska övervaka genomförandet av åtgärderna för att minska efterfrågan på sitt territorium. Medlemsstaterna ska varannan månad och senast den femtonde i påföljande månad rapportera till kommissionen om de åtgärder för att minska efterfrågan som vidtagits och den minskning av efterfrågan som uppnåtts. Gruppen för samordning av gasförsörjningen och riskgrupperna ska bistå kommissionen i övervakningen av den frivilliga och obligatoriska minskningen av efterfrågan.
2. Om kommissionen, på grundval av de rapporterade uppgifterna om minskning av efterfrågan, upptäcker en risk för att en medlemsstat inte kommer att kunna uppfylla skyldigheten till obligatorisk minskning av efterfrågan i enlighet med artikel 5, ska

kommissionen begära att medlemsstaten lämnar in en plan med en strategi och åtgärder för hur skyldigheten att minska efterfrågan faktiskt ska uppfyllas. Kommissionen ska också begära att en medlemsstat som begär en solidaritetsåtgärd enligt artikel 13 i förordning (EU) 2017/1938 lämnar in en plan med strategin och åtgärderna för hur eventuella ytterligare minskningar av gasefterfrågan kan uppnås, i enlighet med artikel 13.3 b i förordning (EU) 2017/1938. I bägge fall ska kommissionen avge ett yttrande med kommentarer och förslag om de inlämnade planerna, vilket medlemsstaten ska ta vederbörlig hänsyn till och informera rådet om sin synpunkt.

3. Kommissionen ska regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om genomförandet av denna förordning.

Artikel 9

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas i två år från och med dess ikraftträdande.

Senast den 1 augusti 2023 ska kommissionen göra en översyn av denna förordning mot bakgrund av den allmänna situationen avseende gasförsörjningen till unionen och för rådet lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten av den översynen. Kommissionen får på grundval av den rapporten föreslå att denna förordnings giltighet förlängs eller förkortas.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande